

Saksframlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
25/51	10.06.2025	Formannskapet

Høringsuttale til planprogram og hovedutfordringer - regional vannforvaltningsplan 2028-2033; Orklavassdraget

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Oppdal kommune gir som innspill til høringsdokumentene følgende svar på spørsmålene stilt av vannregionmyndigheten:

1. Har dere forslag til forbedringer av planprogrammet?

Hensikten med å bruke mye tid på dokumentene i planarbeidet er delvis behovet for involvering og en god prosess hvor kunnskapsgrunnlag og tiltak kan forankres, samt behovet på mer overordnet nivå å få en oversikt over utviklingstrekkene som rapporteres videre oppover i systemet. I praksis oppleves derimot de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt. Selve planarbeidet (prosessen) oppleves derfor dessverre for mange som mindre relevant.

Oppdal kommune ønsker derfor å gi innspill om at planprosessen bør forenkles, og mener at det både ligger en effektiviseringsgevinst og muligheter for bedre involvering. Som et eksempel kan nevnes at det burde ha blitt mulig å foreslå tiltak gjennom en digital løsning i vann-nett også for privatpersoner og organisasjoner, og at det deretter er en oppgave for aktuell myndighet å avvise eller godta tiltakene.

2. Er det viktige tema eller utredninger som mangler eller bør få forsterket oppmerksomhet i planprogrammet?

Vannområdet utarbeidet sitt eget hovedutfordringsdokument i 2024 der vannområdekoordinator involverte kommunene. Det vises til dette dokumentet, og ser at mye derfra er tatt med videre i det regionale hovedutfordringsdokumentet.

3. Har dere innspill til forslaget om å inkludere planretningslinjer i vannforvaltningsplanen?

De regionale planretningslinjene fra Agder som det vises til som eksempel har mange av de samme formuleringene og retningslinjene som i stor grad allerede er innarbeidet i kommuneplanens arealdel i flere av kommunene i vannområdet. Regionale retningslinjer kan bidra til at det blir mer fokus og enhetlige bestemmelser og retningslinjer for hvordan vann kan hensyntas gjennom arealplanlegging, men er usikker på om regionale planretningslinjer i praksis vil gjøre noen forskjell. Ordet «bør» er brukt mange ganger i retningslinjene fra Agder, og fremstår derfor som lite bindende.

4. Har dere innspill til den nye organiseringen av vannområdene og vannregionutvalget?

Orklavassdraget vannområde har så langt gode erfaringer med organiseringen, og ser ikke behov for å gjøre endringer. Det er naturlig å evaluere og eventuelt gjøre justeringer når man etter noen år har gjort seg flere erfaringer.

5. Har dere innspill til forslaget om å inkludere en utredning av konsekvenser for miljø og samfunn (KU) i vannforvaltningsplanen?

Oppdal kommune tror en konsekvensutredning vil bli nok et omfattende og arbeidskrevende arbeid med begrenset nytteverdi. Konkret vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn ved de foreslåtte tiltakene vil komme ved sektormyndighetenes påfølgende gjennomføring av de ulike tiltakene.

6. Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter kan delta i arbeidet?

Planprosessen med mulighet for medvirkning er i og for seg greit forklart i planprogrammet. Viser ellers til svar på neste spørsmål.

7. Er det tydelig når og hvordan ulike interessenter / organisasjoner kan delta i arbeidet?

De omfattende dokumentene er en terskel som begrenser mulighetene for ulike interessenter / organisasjoner å delta i arbeidet. Det bør framover ses på muligheter for å forenkle involvering gjennom digitale løsninger. Det oppleves i dag som svært krevende å skape engasjement rundt vannforvaltningsplanen, selv om det er stort engasjement blant mange for et godt og velfungerende vannmiljø som grunnlag for god helse, rekreasjon og næring. I praksis oppleves de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt, selv om det lokalt er et godt samarbeid om vannforvaltningen.

Formannskapetets behandling av sak 51/2025 i møte 10.06.2025:

Behandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Oppdal kommune gir som innspill til høringsdokumentene følgende svar på spørsmålene stilt av vannregionmyndigheten:

1. Har dere forslag til forbedringer av planprogrammet?

Hensikten med å bruke mye tid på dokumentene i planarbeidet er delvis behovet for involvering og en god prosess hvor kunnskapsgrunnlag og tiltak kan forankres, samt behovet på mer overordnet nivå å få en oversikt over utviklingstrekkene som rapporteres videre oppover i systemet. I praksis oppleves derimot de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt. Selve planarbeidet (prosessen) oppleves derfor dessverre for mange som mindre relevant. Oppdal kommune ønsker derfor å gi innspill om at planprosessen bør forenkles, og mener at det både ligger en effektiviseringsgevinst og muligheter for bedre involvering. Som et eksempel kan nevnes at det burde ha blitt mulig å foreslå tiltak gjennom en digital løsning i vann-nett også for privatpersoner og organisasjoner, og at det deretter er en oppgave for aktuell myndighet å avvise eller godta tiltakene.

2. Er det viktige tema eller utredninger som mangler eller bør få forsterket oppmerksomhet i planprogrammet?

Vannområdet utarbeidet sitt eget hovedutfordringsdokument i 2024 der vannområdekoordinator involverte kommunene. Det vises til dette dokumentet, og ser at mye derfra er tatt med videre i det regionale hovedutfordringsdokumentet.

3. Har dere innspill til forslaget om å inkludere planretningslinjer i vannforvaltningsplanen?

De regionale planretningslinjene fra Agder som det vises til som eksempel har mange av de samme formuleringene og retningslinjene som i stor grad allerede er innarbeidet i kommuneplanens arealdel i flere av kommunene i vannområdet. Regionale retningslinjer kan bidra til at det blir mer fokus og enhetlige bestemmelser og retningslinjer for hvordan vann kan hensyntas gjennom arealplanlegging, men er usikker på om regionale planretningslinjer i praksis vil gjøre noen forskjell. Ordet «bør» er brukt mange ganger i retningslinjene fra Agder, og fremstår derfor som lite bindende.

4. Har dere innspill til den nye organiseringen av vannområdene og vannregionutvalget?

Orklavassdraget vannområde har så langt gode erfaringer med organiseringen, og ser ikke behov for å gjøre endringer. Det er naturlig å evaluere og eventuelt gjøre justeringer når man etter noen år har gjort seg flere erfaringer.

5. Har dere innspill til forslaget om å inkludere en utredning av konsekvenser for miljø og samfunn (KU) i vannforvaltningsplanen?

Oppdal kommune tror en konsekvensutredning vil bli nok et omfattende og arbeidskrevende arbeid med begrenset nytteverdi. Konkret vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn ved de foreslåtte tiltakene vil komme ved sektormyndighetenes påfølgende gjennomføring av de ulike tiltakene.

6. Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter kan delta i arbeidet?

Planprosessen med mulighet for medvirkning er i og for seg greit forklart i planprogrammet. Viser ellers til svar på neste spørsmål.

7. Er det tydelig når og hvordan ulike interessenter / organisasjoner kan delta i arbeidet?

De omfattende dokumentene er en terskel som begrenser mulighetene for ulike interessenter / organisasjoner å delta i arbeidet. Det bør framover ses på muligheter for å forenkle involvering gjennom digitale løsninger. Det oppleves i dag som svært krevende å skape engasjement rundt vannforvaltningsplanen, selv om det er stort engasjement blant mange for et godt og velfungerende vannmiljø som grunnlag for god helse, rekreasjon og næring. I praksis oppleves de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt, selv om det lokalt er et godt samarbeid om vannforvaltningen.

For forslaget stemte 7: Tor Snøve (AP), Trond Mesloe (AP), Eli Dahle (H), Heidi Aarsheim Bøe (SP), Ola Husa Risan (SP), Elisabeth Hals (V), Ingrid Husdal Dørum (V).

Dermed ble kommunedirektørens forslag vedtatt.

Vedtak

Oppdal kommune gir som innspill til høringsdokumentene følgende svar på spørsmålene stilt av vannregionmyndigheten:

1. Har dere forslag til forbedringer av planprogrammet?

Hensikten med å bruke mye tid på dokumentene i planarbeidet er delvis behovet for involvering og en god prosess hvor kunnskapsgrunnlag og tiltak kan forankres, samt behovet på mer overordnet nivå å få en oversikt over utviklingstrekkene som rapporteres videre oppover i systemet. I praksis oppleves derimot de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt. Selve planarbeidet (prosessen) oppleves derfor dessverre for mange som mindre relevant. Oppdal kommune ønsker derfor å gi innspill om at planprosessen bør forenkles, og mener at det både ligger en effektiviseringsgevinst og muligheter for bedre involvering. Som et eksempel kan nevnes at det burde ha blitt mulig å foreslå tiltak gjennom en digital løsning i vann-nett også for privatpersoner og organisasjoner, og at det deretter er en oppgave for aktuell myndighet å avvise eller godta tiltakene.

2. Er det viktige tema eller utredninger som mangler eller bør få forsterket oppmerksomhet i planprogrammet?

Vannområdet utarbeidet sitt eget hovedutfordringsdokument i 2024 der vannområdekoordinator involverte kommunene. Det vises til dette dokumentet, og ser at mye derfra er tatt med videre i det regionale hovedutfordringsdokumentet.

3. Har dere innspill til forslaget om å inkludere planretningslinjer i vannforvaltningsplanen?

De regionale planretningslinjene fra Agder som det vises til som eksempel har mange av de samme formuleringene og retningslinjene som i stor grad allerede er innarbeidet i kommuneplanens arealdel i flere av kommunene i vannområdet. Regionale retningslinjer kan bidra til at det blir mer fokus og enhetlige bestemmelser og retningslinjer for hvordan vann kan hensyntas gjennom arealplanlegging,

men er usikker på om regionale planretningslinjer i praksis vil gjøre noen forskjell. Ordet «bør» er brukt mange ganger i retningslinjene fra Agder, og fremstår derfor som lite bindende.

4. Har dere innspill til den nye organiseringen av vannområdene og vannregionutvalget?

Orklavassdraget vannområde har så langt gode erfaringer med organiseringen, og ser ikke behov for å gjøre endringer. Det er naturlig å evaluere og eventuelt gjøre justeringer når man etter noen år har gjort seg flere erfaringer.

5. Har dere innspill til forslaget om å inkludere en utredning av konsekvenser for miljø og samfunn (KU) i vannforvaltningsplanen?

Oppdal kommune tror en konsekvensutredning vil bli nok et omfattende og arbeidskrevende arbeid med begrenset nytteverdi. Konkret vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn ved de foreslåtte tiltakene vil komme ved sektormyndighetenes påfølgende gjennomføring av de ulike tiltakene.

6. Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter kan delta i arbeidet?

Planprosessen med mulighet for medvirkning er i og for seg greit forklart i planprogrammet. Viser ellers til svar på neste spørsmål.

7. Er det tydelig når og hvordan ulike interessenter / organisasjoner kan delta i arbeidet?

De omfattende dokumentene er en terskel som begrenser mulighetene for ulike interessenter / organisasjoner å delta i arbeidet. Det bør framover ses på muligheter for å forenkle involvering gjennom digitale løsninger. Det oppleves i dag som svært krevende å skape engasjement rundt vannforvaltningsplanen, selv om det er stort engasjement blant mange for et godt og velfungerende vannmiljø som grunnlag for god helse, rekreasjon og næring. I praksis oppleves de omfattende dokumentene som en terskel som gjør det vanskelig for mange, trolig både berørte brukergrupper/påvirkere (f.eks. landbruk) og myndigheter på ulike nivå å delta aktivt, selv om det lokalt er et godt samarbeid om vannforvaltningen.

Vedlegg

1 Hovedutfordringer Orklavassdraget vannområde 2024

2 Horingsdokument-for-planprogram-for-trondelag-og-bottenhavet-vannregioner-2028-2033

3 Horingsdokument-for-hovedutfordringer-for-trondelag-og-bottenhavet-vannregioner-2028-2033

Saksopplysninger:

Orklavassdraget vannområde ligger lengst sør i Trøndelag vannregion og dekker hele nedbørfeltet til elva Orkla. Den har sine kilder i østfjellet i Oppdal, og går innom Tynset før den fortsetter sin ferd nordover gjennom Rennebu og Orkland, og munner ut i Orkdalsfjorden.

De regionale planene for vannforvaltning skal oppdateres for kommende planperiode (2028- 2033). Planene skal sikre helhetlig og samordnet forvaltning av vannmiljøet der alle sektormyndigheter, statlige, regionale og kommunale, bidrar for å oppnå målene om å få eller opprettholde god miljøtilstand i alt vann. Informasjon om miljømål, miljøtilstand og status på måloppnåelse for den enkelt vannforekomst finnes i databasen [Vann-nett](#).

Forslag til planprogram og dokument som beskriver hovedutfordringene for vannet i våre elver, innsjøer, grunnvann og kystvann er nå på høring fram til 30. juni 2025. Høringsdokumentene er lagt ut på [vannportalen](#).

Planprogrammet forklarer:

- hva som er formålet med planarbeidet.
- gjennomføring av prosessen fram mot oppdatert plan
- hvem som involveres i planarbeidet.
- når en kan involvere seg og gi innspill.
- hvor du finner mer informasjon.

Hensikten er å gi mulighet for tidlig medvirkning, god informasjon og dialog, og forutsigbarhet for alle berørte.

Hovedutfordringsdokumentet skal gi grunnlag for en felles forståelse av hva som er de viktigste utfordringene og utviklingstrekkene, og er viktig for videre medvirkning og samarbeid om oppdatering av vannforvaltningsplan og tiltaksprogram for planperioden 2028-2033.

Vannområdene i Trøndelag har utarbeidet egne hovedutfordringsdokument. For Orklavassdraget ble dette dokumentet gjennomgått i styringsgruppas møte den 26.08.24. Disse er tatt som innspill til det regionale hovedutfordringsdokumentet, og vannområdene har slik sett allerede gitt innspill på hvilke utfordringer som lokalt oppfattes som mest viktig: [Vannportalen](#).

For å gjøre de enklere å komme med innspill har Vannregionmyndigheten satt opp noen spørsmål de ønsker tilbakemelding på i høringen:

1. Har dere forslag til forbedringer av planprogrammet?
2. Er det viktige tema eller utredninger som mangler eller bør få forsterket oppmerksomhet i planprogrammet?
3. Har dere innspill til forslaget om å inkludere planretningslinjer i vannforvaltningsplanen?
4. Har dere innspill til den nye organiseringen av vannområdene og VRU?
5. Har dere innspill til forslaget om å inkludere en utredning av konsekvenser for miljø og samfunn (KU) i vannforvaltningsplanen?
6. Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter kan delta i arbeidet?
7. Er det tydelig når og hvordan ulike interessenter / organisasjoner kan delta i arbeidet?

Vurdering

Arbeidet med rullering av vannforvaltningsplaner resulterer i flere relativt omfattende og statiske dokumenter. Dagens plan (2022 – 2027) består av selve plandokumentet på 41 sider, et regionalt tiltaksprogram på 86 sider og et handlingsprogram på 7 sider. Høringsdokumentene vi nå har til behandling består av planprogrammet på 24 sider og hovedutfordringsdokumentet på 34 sider. I det daglige arbeidet viser erfaring at disse dokumentene i liten grad blir benyttet aktivt på vannområdenivå. I stedet prioriteres arbeidet i praksis ut fra databasen vann-nett.no, hvor den oppdaterte kunnskapen om den enkelte vannforekomsts miljøtilstand, påvirkninger og tiltak er registrert. Ut fra dette planlegges og prioriteres arbeidet med miljøforbedrende tiltak i praksis.

Med dette som bakgrunn gir Oppdal kommune innspill på høringsdokumentene med de svarene som er gitt under vedtaket.

Konklusjon og anbefaling:

Høringsinnspillet sendes vannregionmyndigheten Trøndelag fylkeskommune som beskrevet i vedtaket.

